

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy, v právní věci žalobce: **D. V. H.**, zast. JUDr. Gustavem Valenzem, advokátem, se sídlem v Plzni, Božkovská 15, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 3. 2004, č. j. 59 Az 58/2003 – 18, spojené s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 31. 10. 2003, č. j. OAM-5329/VL-22-05-2003, byla zamítnuta žádost žalobce o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g/ zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný v odůvodnění vysvětlil, že skutečnosti uváděné žadatelem, t. j. těžkosti ekonomického charakteru v zemi jeho původu a snahu o legalizaci pobytu na území České republiky, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu. Tím jsou naplněny podmínky ustanovení § 16 odst. 1 písm. g/ zákona o azylu v platném znění pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné. Dále pak uvedl, že žadatel o udělení azylu nesplňuje též důvody pro jeho udělení podle § 13 zákona o azylu (za účelem sloučení rodiny azylanta), ani podmínky pro udělení tzv. humanitárního azylu ve smyslu § 14 téhož zákona.

Ve včas podané žalobě vytýká žalobce správnímu orgánu (žalovanému), že byl jeho rozhodnutím zkrácen na svých právech, neboť správní orgán porušil ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen správní řád), když žadatelovu žádost o udělení azylu neposoudil odpovědně a svědomitě. Porušil též ustanovení § 3 odst. 4 správního řádu, neboť nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a nevedl azylové řízení tak, aby posílil žalobcovu důvěru ve správnost jeho rozhodování, porušil též § 32 odst. 1 téhož předpisu, když nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem si neopatřil potřebné podklady pro rozhodnutí. Z téhož důvodu (tedy pro neúplnost zjištěného stavu věci) porušil též § 46 správního řádu, a v této souvislosti i § 47 odst. 3 téhož zákona, když odůvodnění napadeného rozhodnutí žalobce nepřesvědčilo o správnosti postupu správního orgánu. Vyslovil přesvědčení, že žalovaný porušil též § 12 zákona o azylu, neboť vzdor tomu, že žalobce splňuje důvody pro udělení azylu, byla jeho žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná. Pokud jde o skutkové důvody, odkázal žalobce na svou žádost o udělení azylu, protokol o pohovoru, který s ním byl proveden a ostatní spisový materiál vztahující se k předmětné žádosti. Navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 8. 3. 2004, č. j. 59 Az 58/2003 – 18, žalobu proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Konstatoval, že žalovaný zjistil dostatečně skutkový stav, zejména podrobně provedeným pohovorem k důvodům žádosti o udělení azylu, jakož i z dalších údajů poskytnutých samotným žalobcem. Zjištěné skutečnosti řádně vyhodnotil a přijal k nim přiléhavé právní závěry. Krajský soud taktéž nezjistil žádné další procesní pochybení žalovanému vytýkané. Uzavřel, že právem žalovaný zamítl žalobcovu žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť bylo bezpečně zjištěno, že žalobce v řízení neuváděl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven v zemi původu pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, t. j. pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Jako jediný důvod své žádosti o udělení azylu uváděl totiž žalobce prokazatelně jen ekonomické problémy, t. j. nemožnost získat v zemi původu stálé zaměstnání, a dále snahu o legalizaci pobytu na území České republiky. Se zřetelem k tomu krajský soud v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), žalobu jako zjevně nedůvodnou zamítl.

Proti citovanému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, v níž uvedl, že napadá výše uvedené rozhodnutí soudu v celém rozsahu, a to z důvodů uvedených v ustanovení § 103 písm. a) a d) s. ř. s. Nesouhlasil s názorem Krajského soudu v Ostravě, že jeho žaloba byla podána pouze v nekonkrétní a všeobecné podobě, a zdůraznil, že napadl rozhodnutí žalovaného zcela konkrétně v celém jeho rozsahu, neboť žalovaný jej svým rozhodnutím zkrátil na jeho právech, když porušil základní zásady řízení, jimiž je při svém rozhodování vázán. Soud prvního stupně byl povinen se všemi těmito námitkami řádně zabývat, a ve svém rozhodnutí uvést, proč a na základě jaké úvahy a jakých důkazů dospěl k závěru, že námitky stěžovatele jsou nedůvodné a že rozhodnutí žalovaného je věcně správné a vydané v souladu se zákonem. Soud se přitom omezil pouze na konstatování žalobních bodů, aniž by se k nim blíže vyjádřil. Stěžovatel má za to, že rozhodnutí soudu postrádá odůvodnění, t. j. uvedení toho, na základě jakých skutečností a právního přezkumu rozhodnutí žalovaného dospěl k závěru, že nedošlo k porušení stěžovatelem vytýkaných ustanovení správního řádu. Stěžovatel nesouhlasil s tím, že obsahem jeho žádosti a pohovoru

provedeného správním orgánem byly jen důvody ekonomické, které jej vedly k odchodu z vlasti a zejména nesouhlasil s tím, že by jím uváděné důvody nebylo možno podřadit pod ustanovení § 14 zákona o azylu, t. j. pro udělení azylu z tzv. humanitárních důvodů. Má za to, že v tomto směru je rozhodnutí žalované a rovněž rozhodnutí soudu nezákonné. Namítá i nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku s tím, že toto rozhodnutí zcela postrádá odůvodnění, proč soud dospěl k závěru, že námitka žalobce ohledně porušení § 3 odst. 3 správního řádu je nedůvodná. Stejně tak postrádá absenci odůvodnění o námitce porušení ustanovení § 3 odst. 4 a § 32 odst. 1 správního řádu, t. j. povinnost správního orgánu z úřední povinnosti zjistit řádně a úplně skutkový stav věci. Má za to, že zprávy Ministerstva zahraničí USA o stavu dodržování lidských práv ve Vietnamu jsou pouze všeobecné, a pro zjištění skutkového stavu věci nedostačující, přičemž lze vytknout žalovanému i nedostatečnou specifikaci toho, jaké údaje pro své rozhodnutí z těchto zpráv čerpal. Soudu vytýká, že ani tímto pochybením žalovaného se nezabýval. Stejně tak námitka žalobce o nedostatečném odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného ve smyslu § 47 odst. 3 správního řádu zůstala soudem nepovšimnuta a nebylo o ní rozhodnuto. Soud tím zatížil své rozhodnutí a řízení mu předcházející podstatnou vadou jak nezákonnosti, tak i nepřezkoumatelnosti. Shrnuje, že podaná žaloba byla důvodná a soud porušil svou povinnost učinit právní přezkum napadeného rozhodnutí v rozsahu všech žalobních bodů a námitek. V návaznosti na to stěžovatel uvádí, že nesouhlasí ani s výrokem o náhradě nákladů řízení, a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 3. 2004, č. j. 59 Az 58/2003 – 18 a věc mu vrátil k novému projednání a rozhodnutí. Současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný popřel oprávněnost jejího podání s tím, že se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu, tak i rozsudek Krajského soudu v Ostravě byly vydány v souladu s právními předpisy. Odkázal zcela na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele, učiněné ve správním řízení. Neztotožnil se s názorem stěžovatele, že Krajský soud v Ostravě řádně neposoudil jednotlivé žalobní námitky; jak vyplývá z napadeného rozsudku, krajský soud se žalobními body (byť zcela nekonkrétně formulovanými), zabýval a v odůvodnění rozsudku vyslovil, že nezjistil žádné procesní pochybení, zejména to, že by si žalovaný pro své rozhodnutí neopatřil dostatek potřebných důkazů. Připomíná, že krajský soud konstatoval, že správní orgán zjistil řádně skutkový stav, řádně jej vyhodnotil a přijal k němu přiléhavé správní závěry. Žalovaný navrhoval, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele jako nedůvodnou zamítl a nepřiznal jí odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost neshledal důvodnou.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že se stěžovatel dovolává stížnostních důvodů vymezených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím správním řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom,

že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popřípadě je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, v platném znění, se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, tedy z důvodů výše citovaných.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud ověřil, že stěžovatel podal dne 15. 10. 2003 žádost o udělení azylu, v níž uvedl, že je rozvedený, má vyživovací povinnost k jednomu dítěti, nemá žádný cestovní doklad, neboť cestovní pas ztratil zřejmě v Rusku v srpnu 2003. Je ateista – bez vyznání, není a nikdy nebyl členem žádné politické strany či organizace, vojenskou službu nikdy nevykonával. Jako důvod k udělení azylu uvedl, že ve Vietnamu neměl práci a proto se rozhodl odjet. O azyl žádá též proto, že nemá platné cestovní doklady. V zemi původu nebylo, a ani v současnosti není, proti němu vedeno trestní stíhání, a k dotazu správního úředníka, čeho se obává v případě návratu do vlasti uvedl, že ničeho. Do protokolu o pohovoru, který byl se stěžovatelem proveden dne 20. 10. 2003 stěžovatel uvedl, že se v roce 1997 rozvedl, dítě nyní žije u rodičů bývalé ženy. Ve Vietnamu neměl stálou práci, pracoval jen příležitostně, peníze nestačily na živobytí, a životní úroveň rodiny byla velmi nízká. Jeho pokusy o vyhledání zaměstnání byly neúspěšné, neboť nemá odbornou kvalifikaci, dostatečné vzdělání, a nemá ani známosti či peníze, které též byly k vyhledání zaměstnání potřebné. Protože ztratil cestovní doklady, má zájem zlegalizovat svůj pobyt na území České republiky, která je jeho cílovým státem. Potvrdil, že byl seznámen s obsahem protokolu o pohovoru, souhlasí s ním a nežádá změny, nechce se seznámit s obsahem informací o dodržování lidských práv ve Vietnamu (významných pro posouzení uváděných skutečností).

Z takto zjištěného skutkového stavu vycházel jak správní orgán, tak i soud, a jejich závěr o tom, že stěžovatel v žádosti neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu. Nejvyšší správní soud tedy neshledal, a že by skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, neměla oporu ve spisech, nebo s nimi byla v rozporu. Z podané kasační stížnosti ostatně nelze zjistit, z čeho stěžovatel dovozuje, že správní orgán porušil ustanovení § 3 odst. 3 správního řádu, tedy že se podanou žádostí o udělení azylu nezabýval dostatečně a svědomitě. Stěžovatel v této souvislosti zpochybňuje správnost jeho závěru, že jedinými důvody podání žádosti o udělení azylu byly důvody ekonomické a snaha o legalizaci pobytu v ČR, avšak současně neuvádí, jaké jiné důvody ještě uvedl. Ze správního

spisu nelze jiné než důvody ekonomické a snahu o legalizaci pobytu na území České republiky zjistit. Ostatně nutno podotknout, že pokud ze žádosti či protokolu o pohovoru nevyplynulo, že by stěžovatel tvrdil některý z důvodů pro udělení azylu, nevznikla žalovanému povinnost provádět dokazování ohledně existence důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Nebylo rovněž shledáno, že by správní orgán při svém rozhodování porušil i další stěžovatelem vytýkaná ustanovení správního řádu.

Pokud jde o námitku stěžovatele, kterou odůvodňuje ustanovení § 103 odst. 1 písm. d), je třeba uvést, že ani v tomto případě Nejvyšší správní soud důvod pro podání kasační stížnosti neshledal. Stěžovatel zde namítá, že soud zatížil své rozhodnutí a řízení mu předcházející podstatnou vadou nezákonnosti i nepřezkoumatelnosti tím, že se nevypořádal s jeho námitkou o nedostatečném odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného ve smyslu § 47 odst. 3 správního řádu, přičemž nedostatek odůvodnění lze vytknout i samotnému rozhodnutí soudu.

Nejvyššímu správnímu soudu nezbývá, než znovu jen odkázat na důvody stěžovatelovy žádosti o udělení azylu a odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného, které je velmi podrobné, a se žádostí stěžovatele se po všech stránkách vypořádává. Nejde v žádném případě o odůvodnění nedostatečné, které by neobstálo ve smyslu ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu. Stejně tak rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě nelze vytknout nedostatek odůvodnění, mající za následek jeho nepřezkoumatelnost či nezákonnost.

Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s právním posouzením věci krajským soudem, a pokud jde o stěžovatelem vytýkanou vadu spočívající v tom, že se krajský soud nevypořádal v celém rozsahu s napadeným rozhodnutím žalovaného, když ponechal bez povšimnutí přezkoumání důvodů pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, tedy z tzv. humanitárních důvodů, Nejvyšší správní soud podotýká, že rozhodnutí správního orgánu správně neobsahuje výrok o neudělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu, avšak vzdor tomu v odůvodnění svého rozhodnutí se posouzením těchto dvou typů azylu správní orgán zabývá. V tomto směru však jde pouze o nedostatek odůvodnění rozhodnutí správního orgánu, neboť za situace, kdy je žádost stěžovatele zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 zákona o azylu, pak není rozhodnutí podle § 13 (sloučení rodiny) a § 14 (humanitární azyl) uvedeného zákona součástí takového rozhodnutí. Pokud totiž z řízení o žádosti o udělení azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona o azylu, pak správní orgán bez dalšího – ale jen ve lhůtě podle odst. 2 téhož ustanovení – žádost zamítne jako zjevně nedůvodnou. Rozhodne tedy konečným způsobem ve věci, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 téhož zákona. Pro rozhodování o udělení azylu z důvodů předvídaných v ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu je však určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12. Protože tento důvod při zamítnutí žádosti zjišťován není, dostal by se výrok správního orgánu o zamítnutí žádosti o udělení azylu do logického rozporu s výrokem o neudělení azylu podle § 13 a 14 téhož zákona. Toto formální pochybení správního orgánu, t. j. nadbytečné odůvodnění rozhodnutí o neudělení azylu podle § 13 a 14 téhož zákona, zůstává však bez vlivu na zákonnost přezkoumávaného rozhodnutí, a nezpůsobuje ani jeho nicotnost. Nebylo tudíž povinností Krajského soudu v Ostravě se k této části odůvodnění napadeného rozsudku vyjadřovat, neboť byla nadbytečná.

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že důvody uvedené v kasační stížnosti, které označil stěžovatel jako důvody spadající pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d)

s. ř. s., nebyly prokázány, a proto Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel podal současně s kasační stížností návrh, aby jí byl přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl přednostně, po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a ze spisu ani žádné mu vzniklé náklady nevyplývají, přičemž stěžovatel s podanou kasační stížností úspěch neměl, bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné

V Brně dne 31. 1. 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu